

Sagsnr.: 14-7400-000004

Dato: 23. december 2014

Referat af møde i Natura 2000 Dialogforum afholdt den 4. december 2014

Mødedeltagere:

Danmarks Fiskeriforening PO:	Henrik S. Lund og Sven Erik Andersen
Baltic Sea Advisory Council:	Sally Clink
Dansk Amatørfiskerforening:	Kaj Poulsen
Forsvarets Ejendomsstyrelse:	Darja Poleshuk
Selskab for Bevarelse af Havpattedyr:	Birgith Sloth
OCEANA:	Christina Abel
WWF:	Mette Blæsbjerg
DOF:	Knud Flensted
DN:	Therese Nissen
Danmarks Jægerforbund:	Ole Noe
DCE/Institut for Bioscience:	Karsten Dahl, Ib Kragh Petersen og Line Kyhn
DTU Aqua:	Thomas Kirk Sørensen og Josefine Egekvist
Naturstyrelsen:	Marie-Louise Krawack
NaturErhvervstyrelsen:	Jakob Munkhøj Nielsen (formand), Anja Gadgård Boye, Elsbeth Teichert og Pernille B. Jensen (ref.)

Dagsorden:

1. Velkomst v/formanden
2. Status vedr. Natura 2000 og fiskeri: Aktuelle initiativer v/NaturErhvervstyrelsen
 - a. Beskyttelse af marsvin: Status på projekter
 - b. Beskyttelse af havfugle: Status på projekt
3. Orientering om reguleringsforslag for beskyttelse af revstrukturer v/NaturErhvervstyrelsen
 - a. Indkomne hørings svar fra nationale interessenter
 - b. Status for arbejdet og dialogen med involverede medlemslande og Kommissionen
 - c. Kommende reguleringsforslag
 - d. Fødevarerministeriets videre arbejde med Natura 2000
4. Arbejdet med Natura 2000 i andre lande v/NaturErhvervstyrelsen
5. Orientering om status på implementering af Havstrategidirektivet v/NaturErhvervstyrelsen
6. Orientering om Natura 2000 basisanalyser og naturplaner v/Naturstyrelsen
7. Næste møde
8. Evt.

1. Velkomst v/ formanden

Jakob Munkhøj Nielsen bød velkommen til mødet.

Der var efterfølgende en kort præsentationsrunde. Ny repræsentation i mødekredsen var Sally Clink, som deltog på vegne af BSAC (Baltic Sea Advisory Council). Endvidere deltog Henrik Lund på vegne af NSAC (North Sea Advisory Council).

Der var ingen bemærkninger til dagsordenen.

Knud Flensted bemærkede, at Miljøministeriet samme dag præsenterer et nyt administrationsgrundlag for forvaltning af havet – ville være hensigtsmæssigt med koordinering mellem de to styrelser ved planlægning af møder for samme interessentkreds.

2. Status vedr. Natura 2000 og fiskeri: Aktuelle initiativer v/NaturErhvervstyrelsen

a) Beskyttelse af marsvin: Status på projekter

Anja Gadgård Boye orienterede omkring status på igangværende projekter i relation til marsvin. En oversigt over disse aktiviteter kan findes på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside (http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Fiskeri/Natura_2000_hav/Marsvin/Opdateret_bilag_4_april_2014.pdf).

Det længe planlagte pinger-projekt i Storebælt er endnu ikke igangsat, idet der stadig mangler en række forundersøgelser, hvis resultater skal føde ind i den endelige projektbeskrivelse. Det forventes, at resultaterne af disse forundersøgelser foreligger i løbet af 1. kvartal 2015, hvorefter at der kan arbejdes videre med projektet om undersøgelse af pingere i storskala fiskeri.

Der indsamles fortsat bifangstdata, som vil blive anvendt i det videre arbejde med formulering af nødvendig fiskeriregulering for beskyttelse af marsvin. Bl.a. arbejder DTU Aqua med modellering af potentielle bifangstområder i forhold til fiskeriindsatsen.

Endeligt har NaturErhvervstyrelsen for nyligt fremsendt den årlige afrapportering til Kommissionen på Rådsforordning nr. 812/2004 om foranstaltninger vedrørende utilsigtede fangster af hvaler ved fiskeri (2013).

Jakob Munkhøj Nielsen nævnte, at der i den seneste tid har været rygter omkring sælangreb på marsvin - der blev spurgt ind til, om andre i Natura 2000 Dialogforum har kendskab til denne problemstilling.

Line Kyhn oplyste, at problemstillingen har været kendt de sidste 5-6 år. Problemet har været begrænset til de belgiske og hollandske kyster. Oprindeligt antog man, at det var sandsugere, som var skyld i at der skyllede lemlæstede marsvin op på kysterne. DNA analyser af bidsår på de døde marsvin viser, at der i flere tilfælde er tale om gråsæler, som har været på spil. Der blev henvist til en artikel, som beskrev problemstillingen. [*artiklen findes vedhæftet det udsendte mødereferat*].

b) Beskyttelse af havfugle: Status på projekt

Ib Kragh Petersen gav en kort status på det igangværende fugleprojekt, som udføres i et samarbejde mellem NaturErhvervstyrelsens fiskerikontrol og Institut for Bioscience. Projektet omfatter registrering af bifangst af havfugle i nedgarn i fritidsfiskeriet i 2 Natura 2000 områder: hhv. Aalborg Bugt og det sydfynske øhav. Projektet vil bidrage med viden om, hvor bifangst forekommer, hvornår bifangst forekommer og hvor mange antal netmetre, som kontrolleres, hvilket vil give bedre mulighed for at kvantificere omfanget af bifangst af fugle i fritidsfiskeriet i de to områder. Siden projektstart har der været udført 20-25 togter, hvor der ikke er registreret nævneværdige høje bifangster. Projektet afsluttes med udgangen af 2015.

Kaj Poulsen spurgte ind til, om registreringer fra Nøglefisker-ordningen blev inddraget i datasættet for projektet, da der er krav til fiskerne tilmeldt ordningen, om registrering af bifangede fugle.

Ib Kragh Petersen oplyste, at der er urealistisk få registreringer at hente fra Nøglefiskerne, hvilket indikerer at der ikke helt er et samspil mellem antallet af bifangede fugle og antallet, som registreres. Kommunikationen til Nøglefiskerne omkring korrekt registrering af bifangster er noget, som der fremadrettet bør ses nærmere på.

Ib Kragh Petersen informerede endvidere omkring udarbejdelse af en sårbarhedsanalyse, som varetages af engelske kolleger. Analysen beskriver højrisiko zoner i tid og sted, hvor bifangst af fugle er aktuelt. Ideen ser lovende ud, og arbejdet bør følges med henblik på eventuelt brug i dansk farvand.

3. Orientering om reguleringsforslag for beskyttelse af revstrukturer v/NaturErhvervstyrelsen

a) Indkomne høringsvar fra internationale interessenter

Anja Gadgård Boye orienterede om de to reguleringsforslag for beskyttelse af revstrukturer i 10 Natura 2000 områder, som blev sendt i høring i juni 2014 (i Natura 2000 Dialogforum samt regionalt til medlemslandene omkring hhv. Østersøen og Nordsøen samt de to Rådgivende Råd for hhv. Østersøen og Nordsøen). Det har været vigtigt for NAER, at processen omkring disse første reguleringsforslag har været så transparent som mulig, særligt i lyset af den ny fiskeripolitik hvor der er fokus på proces og regionalt samarbejde. NAER har tillige holdt en løbende dialog med nationale interessenter for at sikre grundlaget for de to reguleringsforslag.

I forbindelse med høringen modtog NAER en række bemærkninger, hvilke er blevet sammenskrevet i bilag 1 til mødematerialet til dagens møde. Dette bilag vil indgå som et bilag i de to reguleringsforslag. De to reguleringsforslag fremsendes til Kommissionen i form af en fælles henstilling, som er udarbejdet for hvert havområde.

Mette Blæsbjerg spurgte til, om og hvordan, NAER har taget de grønne organisationers bemærkninger til sig – også for de områder, som fx definition af stenrev, som falder under Miljøministeriets ressort. Mette efterspurgte endvidere hvordan kontrol af de mindre fartøjer, som fisker tæt på rev, vil blive tilrettelagt.

Anja Gadgård Boye oplyste, at der på møde i Kommissionen med DG MARE og DG ENVI om de danske forslag i sidste uge bl.a. var en drøftelse af de indkomne høringsvar. Kommissionen er således orienteret omkring kritikken vedrørende bl.a. definitionen af substrattyper (rev), bufferzone

størrelse, mv. Kommissionens udmelding var dog klar - reguleringsforslagene bør udelukkende koncentrere sig omkring det fiskerimæssige aspekt. Endvidere er Kommissionen enig med NAER i tolkningen af habitatdirektivet, hvor der ikke er tale om et forbudsdirektiv men om et direktiv som skal søge at finde balancen mellem benyttelse og naturbeskyttelse.

Hvad angår kontrol af fiskeriaktiviteter i områderne, vil denne ske risikobaseret. FMC har udviklet en model, som har været testet i forbindelse med reguleringen af de 4 kystnære Natura 2000 områder, som blev beskyttet i 2013 (Bek. nr. 1048 af 28. august 2013). Modellen har således været i anvendelse i et års tid. Denne tilgang til kontrollen virker og er samtidig præventiv. Både Sverige og Tyskland støtter også op omkring den risikobaserede tilgang til kontrol af/i områder.

Henrik Lund bemærkede, at det af bilag 1 (sammenfatning af indkomne høringsvar) fremgår, at høringsvaret fra DFPO og NSAC er identiske. Dette er ikke korrekt, og bør tilpasses således at det fremgår, at en hel AC står bag de afgivne bemærkninger fra NSAC.

Jakob Munkhøj Nielsen tog ønsket om teksttilpasning til efterretning - NAER vil tilpasse ordlyden i bilaget inden det endeligt indsættes i reguleringsforslagene.

Henrik Lund mente endvidere ikke, at NAER har taget hensyn til de problemstillinger, som fremgår at DFPOs´ høringsvar vedrørende fiskeri ved Læsø Trindel for mindre fartøjer <12 meter. En af de vigtigste fiskepladser omkring Læsø Trindel er beliggende i 1-2 pct. af den udlagte bufferzone. Ifølge DFPO er det ikke acceptabelt, at der ikke tages hensyn til erhvervet. Med den nuværende tilgang vil der kunne opstå store problemer, når der indføres regulering i andre Natura 2000 områder, hvor der er sammenfald med større og vigtigere fiskeriområder.

Anja Gadgård Boye oplyste, at der har været en proces med DFPO omkring bufferzonerne med det formål at få dem tilpasset så nøjagtigt til de 240 meter som muligt. Det er korrekt, at der foregår et begrænset fiskeri i dele af bufferzonen ved Læsø Trindel. Der foreligger ikke oplysninger, som kan kvantificere dette fiskeri. Anja påpegede, at det er vigtigt at huske på, at bufferzonerne er til for at beskytte sten og ikke for at forhindre fiskeri, og at bufferzonen er udlagt på baggrund af videnskabelig rådgivning.

Svend Erik Andersen nævnte, at det er en lille øvelse, som vil tilgodese få fiskere på Læsø.

b) Status for arbejdet og dialogen med involverede medlemslande og Kommissionen

Anja Gadgård Boye orienterede omkring NAERs´ regionale proces med Sverige og Tyskland, hvor der har været nedsat en ad hoc arbejdsgruppe med både miljø- og fiskerifolk fra de to lande. Det har været op til det enkelte medlemsland at pege på de repræsentanter, som de har ønsket skulle deltage i arbejdsgruppen.

Status på de to reguleringsforslag er nu, at der er enighed omkring indholdet og den fælles henstilling. Tyskland har dog meddelt at de afstår fra den fælles henstilling. I praksis betyder det at de ikke blokerer for forslagene og den videre proces - tyske fiskere vil stadig være omfattet af den fælles henstilling og underlagt den kommende regulering, når denne træder i kraft.

Sverige og Danmark vil i fællesskab fremsende fælles henstilling til formel vedtagelse hos fiskeridirektørerne i Scheveningen og BALTFISH inden jul/starten af det nye år, når den formelle

proces med §5-udvalget og Folketinget er overstået. NAER forventer at fremsende de fælles henstillinger endeligt til Kommissionen i løbet af januar 2015.

Karsten Dahl efterspurgte et flow diagram for processen og de involverede grupper. *[der er med mødereferatet vedhæftet et sådan diagram].*

Sally Clink nævnte, at det er særligt vigtigt med interessentinddragelse i disse processer, og at de tekniske møder, som afholdes i regionalt regi er åbne og transparente. NAER har været gode til dette i denne sammenhæng.

c) **Kommende reguleringsforslag**

Anja Gadgård Boye præsenterede oversigt over Natura 2000 områderne med rev på udpegningsgrundlaget - samt status for kortlægningen og reguleringen af de angivne områder:

	N2000 områder, med national kompetence	N2000 områder inden 12 sømil, med udenlandske fiskeriinteresser	N2000 områder udenfor 12 sømil
Kortlagt i 2011	4	10	4
Kortlagt i 2012	32	4	0
Mangler kortlægning	6	1	4

Arbejdet med beskyttelse af de kortlagte revstrukturer sker i to spor: national regulering (bekendtgørelse) for områderne med national kompetence og international regulering (fælles henstilling) for de resterende områder.

For områderne kortlagt i 2011, er der allerede indført fiskeriregulering for de 4 områder med national kompetence (jf. Bek. nr. 1048/2013). De 10 områder med udenlandske fiskeriinteresser er omfattet af de to aktuelle reguleringsforslag, som netop er drøftet. For de resterende 4 områder udenfor 12 sømil vil der blive udarbejdet forslag til fiskeriregulering i områderne i løbet af næste år. Forventningen er, at der for disse områder vil blive udarbejdet et fælles forslag til fiskeriregulering i samarbejde med Sverige. Dog har NAER en bagkant med at få færdiggjort reguleringsforslagene inden udgangen af 2015 (i 1. planperiode). Hvis Sverige ikke når at tilslutte sig en fælles proces i løbet af foråret, vil NAER selv køre videre med forslagene.

For områderne kortlagt i 2012 (og suppleret i 2014) afventer NAER, at NST offentliggør resultaterne, hvorefter arbejdet omkring beskyttelse af de resterende Natura 2000 områder med rev påbegyndes. Der vil kun blive indført ny regulering, hvor der ikke er en regulering/beskyttelse i dag.

Det forventes, at de resterende områder, som mangler en kortlægning, vil blive kortlagt i løbet af 2015.

Jakob Munkhøj Nielsen supplerede med at nævne, at fødevareministeren i sin vision for fremtidens lyst- og fritidsfiskeri særligt har nævnt 8 Natura 2000 områder, som der vil blive arbejdet videre med i 2015. Der er ikke tale om 8 nye Natura 2000 områder, men om 8 områder, som allerede indgår i puljen af de 2012-kortlagte områder. Nye tiltag i visionen er endvidere bl.a. beskyttelse af ørreder og gedder udenfor Natura 2000 områder.

Knud Flensted nævnte, at det er vigtigt at DOF inddrages i drøftelserne, hvis der er tale om garnfiskeri – uagtet om det er udenfor eller indenfor Natura 2000 områder. DOF sidder ikke med i

udvalget for rekreativt fiskeri (§7-udvalget), og ønsker at eventuelle nye tiltag også nævnes i Natura 2000 Dialogforum. Hvad angår de 10 områder, som der indføres regulering for inden længe, er der valgt 10 områder, som fiskerimæssigt set er ”uinteressante”. Det vil give mere viden i relation til biodiversitet, fisk og fugle, hvis man på forsøgsbasis helt udelukkede fiskeri fra nogle områder – både i dansk og internationalt regi.

d) Fødevarerministeriets videre arbejde med Natura 2000

Anja Gadgård Boye fortalte, at NAER fortsat vil have fokus på at beskytte rev i takt med at der foreligger en kortlægning. Eftersom at det er første gang processen med en regionaliseret tilgang til fiskerireguleringsforslag afprøves, har processen taget tid. Forventningen er, at det fremadrettet vil være nemmere at køre processerne.

Svend Erik Andersen efterspurgte en oversigt over andre medlemsstaters igangværende initiativer i relation til Natura 2000 på havet.

Jakob Munkhøj Nielsen tog ønsket til efterretning.

Anja Gadgård Boye supplerede, at der på næste møde i Kommissionens marine ekspert gruppe, netop vil blive fulgt op på alle medlemsstaternes status og dermed skabe et overblik. Næste møde i den mødegruppe afholdes i oktober 2015.

Henrik Lund bemærkede, at der er mange andre presfaktorer på revene end blot fiskeriet. Hvordan sikres et samspil mellem forskellige tiltag, fx i relation til næringsstofudledning?

Marie-Louise Krawack supplerede med at nævne, at Naturstyrelsen har indsatser og forskellige fokus, således vandplanlægningen håndterer næringsstofudledningen mv.

Jakob Munkhøj Nielsen bemærkede, at NAER følger alle aktiviteter på havet som en del af den samlede havplanlægning. Dette drøftes bl.a. i Miljøministeriets Havforum.

Med hensyn til en oversigt over andre medlemsstaters Natura 2000 initiativer, har Kommissionen en database over de aktuelle områdeudpegninger rundt i EU (oversigten kan findes på:

<http://natura2000.eea.europa.eu/>).

4. Arbejdet med Natura 2000 i forhold til andre lande v/NaturErhvervstyrelsen

Elsbeth Teichert orienterede om proces i forhold til udarbejdelse af de fælles henstillinger på basis af retningslinjerne, som fremgår af ”Terms of References” (ToR) – disse retningslinjer er vedtaget for Scheveningen samarbejdet, mens de for BALTFISH forventes vedtaget inden længe. Samtidig er disse ToR koblet til ”Memorandum of Understanding” (MoU), som er den mere overordnede samarbejdsramme, der er tiltrådt af ministerierne i henholdsvis Scheveningen og BALTFISH samarbejdet. I korte træk tages der udgangspunkt i grundforordningens artikler 4, 11 og 18, der dels definerer hvilke lande, der skal nå til enighed om reguleringsforslag på miljøområdet, og hvordan proceduren er i forhold til såvel interessenter og til slut fremsendelse til Kommissionen. Der sondres mellem ”initierende medlemsstater” og ”medlemsstater med direkte forvaltningsmæssige interesser”. Tilslutningen opnås via ”High Level Group” (HLG). Samtidigt nedsættes en ”teknisk faglig gruppe” der skal sikre et overblik og drøfte generelle emner. I tråd med dette, har NAER arbejdet med en ”ad hoc arbejdsgruppe” i forbindelse med de seneste to reguleringsforslag.

Sverige - Bratten

Pernille Jensen orienterede kort om status for arbejdet omkring det svenske Natura 2000 område Bratten. Länsstyrelsen har udarbejdet forslag til fiskeriregulering i området, hvilket har været i høring. Det endelige forslag er fremsendt til Havs og Vattenmyndigheten, som netop nu er i gang med de sidste socio-økonomiske analyser af fiskeriet i området. Det forventes, at reguleringsforslaget sendes i høring i løbet af foråret 2015. Endvidere har Havs- og Vatten modtaget fangstdata for dansk fiskeri i de svenske Natura 2000 områder; Fladen, Lille Middelgrund, Store Middelgrund og Røde Banke. Hvornår der kan forventes udkast til fiskeriregulering for disse fire områder, er endnu uvist.

Dogger Banke

Elsbeth Teichert orienterede om seneste status på arbejdet omkring fiskeriregulering på Dogger Banke, hvor det samlede reguleringsforslag nu skal fremsendes i overensstemmelse med den ny fiskeripolitik, dvs. som en fælles henstilling fra de involverede medlemsstater. I den nye CFP-sammenhæng er UK, NL og DE, de initierende medlemsstater, som er forpligtede til at gennemføre miljøreguleringen i henhold til habitatdirektivet. Medlemsstater med ”direkte forvaltningsmæssige interesser” omfatter DK, BE, F, IRL og SE, som alle skal konsulteres i en ad hoc arbejdsgruppe og tilslutte sig det fremsatte forslag (dvs. ikke nedlægge veto). Der arbejdes pt. på den fælles henstilling i tråd med Terms of References for Scheveningen samarbejdet. DK er inviteret med i styregruppen.

Henrik Lund spurgte ind til, hvorvidt en fælles henstilling krævede enighed blandt alle lande, som sidder med i styregruppen. En enighed blandt 4 medlemsstater vil unægtelig være meget krævende.

Jakob Munkhøj Nielsen nævnte, at i forbindelse med den ny tilgang med regionalisering, var forarbejdet lagt ud til medlemsstaterne selv, som skal søge en enighed/fælles henstilling. Herefter sendes forslaget til Kommissionen, som hurtigt omsætter forslaget til en delegeret retsakt.

Elsbeth Teichert supplerede med, at hvis de involverede medlemsstater ikke kan blive enige, vil det være den gamle procedure, som anvendes – dvs. hvor Kommissionen stiller forslag efter fælles beslutningsprocedure i forbindelse med fremsendte reguleringsforslag fra medlemslande.

UK

Pernille Jensen orienterede kort om, at UK har fremsendt to reguleringsforslag for begrænsning af fiskeriaktiviteter. Det første forslag omhandler beskyttelse af to mindre områder med boblerev ud for den skotske kyst. Det andet forslag omfatter beskyttelse af rev og sandbanker i fem områder beliggende i den sydlige Nordsø. Fælles for de to forslag til fiskeriregulering i områderne er, at de ikke er særligt fyldestgørende hvad bl.a. angår andre medlemsstaters fiskeri i områderne. NAER har modtaget opgørelser af danske fiskeriaktiviteter for alle 7 områder, og vil fremsende bemærkninger til forslagene inden årets udgang. Reguleringsforslagene er fortsat udkast, som der forventes en yderligere dialog omkring – ingen af forslagene har endnu været i høring i §5 udvalget.

5. Orientering om status på implementering af Havstrategidirektivet v/NaturErhvervstyrelsen

Jakob Munkhøj Nielsen orienterede om, at der under Havstrategidirektivet er besluttet, at der skal udpeges en række områder med henblik på beskyttelse af den dybe bløde bund i Kattegat. En tværministeriel arbejdsgruppe har arbejdet på at få udpeget disse områder. Fiskerierhvervet har endvidere bidraget med supplerende data. Der har siden foråret, hvor der blev afholdt en workshop med interessenterne, været en intern regeringsproces med henblik på konkrete udpegningsområder. Det er meldt ud i Naturplan Danmark, at de udpegede områder er en del af den samlede Naturplan.

I øjeblikket arbejdes der med at færdiggøre materialet, som skal sendes i 12 ugers offentlig høring (iflg. Havstrategiloven) af forslaget, herunder en strategisk miljøvurdering.

Når der foreligger en endelig tilslutning, går NAER i gang med de procedurer for fiskeriforvaltningstiltag, der er forudsat under den fælles fiskeripolitik (og som er tilsvarende de for Natura 2000 områder). Det videre arbejde omkring implementering af direktivet vil ske i Miljøministeriets "Havforum", som ikke blot omfatter fiskeriaktiviteter men alle aktiviteter på havet.

6. Orientering om Natura 2000 basisanalyser og naturplaner v/Naturstyrelsen

Marie-Louise Krawack informerede om de kommende Natura 2000 basisanalyser (2016-2021) og naturplaner, som sendes i høring den 18. december 2014. Naturstyrelsen vil i den forbindelse afholde et møde med "blå"-interessenter i løbet af januar 2015 omkring indholdet deri og eventuelle nye data som inddrages. Bl.a. er målsætninger for en række fuglearter i de kommende Natura 2000-planer blevet opdateret, og der er udarbejdet notat, om hvorledes data er fremkommet.

7. Næste møde

Jakob Munkhøj Nielsen oplyste, at næste møde i Natura 2000 Dialogforum forventes afholdt i løbet af foråret 2015, hvor fokus vil være på de kommende reguleringsforslag for Natura 2000 områderne med rev på udpegningsgrundlaget.

Jakob Munkhøj Nielsen afrundede mødet og opsummerede punkter, som NAER skal følge op på;

- Bedre kommunikation med fiskere tilknyttet Nøglefisker-projektet, i relation til inddragelse af data i styrelsens igangværende fugleprojekt om bifangst
- Præcisering af NSAC høringsbidrag ift. det aktuelle reguleringsforslag for Kattegat
- Opsamling på andre medlemsstaters Natura 2000 initiativer [NAER er i gang med at samle op på initiativerne rundt i EU, materialet udsendes forud for næste møde i Dialogforum]
- DOF ønsker mere inddragelse af visionen for fremtidens lyst- og fritidsfiskeri, hvis det omfatter Natura 2000 områder.

8. Evt.

iab.